

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Aleny Pokorné a JUDr. Víta Pejška rozhodl ve věci projednání pozůstalosti po:

zůstavitelce: [REDAKCE], narozená dne [REDAKCE], r.č. [REDAKCE], vdova
posledně bytem [REDAKCE], [REDAKCE]
zemřelá dne [REDAKCE]
bez zanechání porřízení pro případ smrti

za

účasti: pozůstalá dcera [REDAKCE], narozená dne [REDAKCE]
bytem [REDAKCE], [REDAKCE]
zastoupená advokátem Mgr. Michaelem Dubem
sídlem Na Baště sv. Jiří 7/258, Praha 6

pozůstalá vnučka [REDAKCE], narozená dne [REDAKCE]
bytem [REDAKCE], [REDAKCE]
zastoupená advokátem Mgr. Karlem Šebestou
sídlem Národní 16, 110 00 Praha 1

o odvolání pozůstalé dcery proti usnesení Okresního soudu v Chrudimi ze dne 19.12.2023, č.j. 4 D 1023/2018-408,

takto:

Usnesení okresního soudu se potvrzuje.

Odůvodnění:

- Okresní soud shora označeným usnesením jmenoval JUDr. Miloše Vostrovského, advokáta se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], správcem části pozůstalosti po zemřelé [REDAKCE], [REDAKCE], konkrétně jednotky číslo [REDAKCE] (způsob využití: byt) vymezené v budově čp. [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] - bytový dům v [REDAKCE], postaveném na pozemcích parc. č. [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], včetně spoluvlastnického podílu o velikosti [REDAKCE] ke společným částem domu a k pozemkům parc. č. [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], zapsáno u Katastrálního úřadu pro [REDAKCE], Katastrální pracoviště [REDAKCE], na listech vlastnictví čísla [REDAKCE], [REDAKCE] pro obec [REDAKCE] a katastrální území [REDAKCE], jednotka vymezená podle zákona č. 72/1994 Sb. – zákona o vlastnictví bytů. Správci uložil: Ujmout se výkonu své funkce dnem následujícím po dni doručení usnesení s tím, že správce vykonává při výkonu své funkce prostou správu majetku, k jehož správě byl ustanoven, činí tedy vše, co je nutné k zachování tohoto majetku; uplatňuje všechna práva týkající se spravovaného majetku a řádně s ním hospodaří. Bez souhlasu dědiců nesmí změnit účel spravovaného majetku. Spravuje-li peněžní prostředky, musí je vynaložit obezřetně. Při správě lze z pozůstalosti něco zcizit nebo použít jako jistotu, nebo změnit účel spravovaného majetku, vyžaduje-li to zájem na zachování hodnoty nebo podstaty spravovaného majetku, jinak za protiplnění. Úkon, přesahující rozsah prosté správy, může správce pozůstalosti učinit jen se souhlasem dědiců. Nedohodnou-li se dědici, je-li dědic neznámý nebo pokud nelze stanovisko dědice včas zjistit, vyžaduje se souhlas soudu. Při ukončení správy je správce povinen předložit dědicům vyúčtování (§ 1445 o. z.). Správa pozůstalosti zaniká právní mocí rozhodnutí o dědictví.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

2. Z odůvodnění usnesení se podává, že v průběhu řízení o dědictví bylo zjištěno a soudem rozhodnuto, že zůstavitelce ke dni jejího úmrtí náleželo vlastnické právo k výše uvedené jednotce číslo [REDAKCE] (způsob využití: byt), vymezené v budově čp. [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] - bytový dům v [REDAKCE]. Podle sdělení dědiců, konkrétně pozůstalé dcery bylo zjištěno, že byt doposud bezplatně užívají členové její rodiny, s čímž pozůstalá vnučka nesouhlasí. Vzhledem k tomu, že mezi dědičkami není možná žádná shoda o tom, jakým způsobem bude byt nadále využíván, ani o tom, která z nich bude o pozůstalost pečovat a zajišťovat řádnou správu, požádal právní zástupce pozůstalé vnučky o ustanovení správce pozůstalosti soudem. Protože zůstavitel nepořídil listinu, kterou by sám ustanovil správce dědictví nebo jeho části (§ 1556 odst. 1 o. z.) a nebyl jmenován ani vykonavatel závěti, soud prvního stupně vyhověl návrhu právního zástupce dědičky a ustanovil správcem pozůstalosti JUDr. Miloše Vostrovského, advokáta, který sídlí v [REDAKCE] tedy v místě, kde se spravovaný majetek nachází, a který se svým ustanovením do funkce správce pozůstalosti projevil souhlas. Rozsah úkonů, které je oprávněn při správě činit, se řídí ustanoveními § 1677 a násl. o. z. a § 1400 a násl. o. z., pokud se vztahují na prostou správu cizího majetku. K povinnostem správce dále uvedl, že správce je povinen vykonávat svou funkci zásadně osobně (§ 1401 o. z.). Odpovídá za škodu vzniklou porušením svých povinností. Poruší-li správce pozůstalosti závažně své povinnosti, není-li schopen své povinnosti řádně plnit nebo je-li pro to jiný vážný důvod, odvolá ho soud i bez návrhu (§ 159 z. ř. s., § 1560 OZ). Správce má nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů dle § 22 a násl. vyhl. č. 196/2001 Sb. Odměna a náhrada hotových výdajů správce patří k nákladům řízení (§ 127 z. ř. s.).
3. Proti usnesení okresního soudu podala včas pozůstalá dcera. Z odvolání se podává, že odvolatelka má za nesporné, že předmětná bytová jednotka je součástí pozůstalosti a odvolatelka ji spravuje a také v určité míře užívá. K uspořádání vztahu dědiček k bytové jednotce nedošlo, ačkoli v tomto směru nabízela jednání. Namítala nesprávné právní hodnocení, neboť jmenování správce příslušné části pozůstalosti nemá sebemenší potenciál jakéhokoli přínosu pro řízení. Rozsah správy byl správně vymezen jako správa prostá. Taková správa je již zajištěna pozůstalou dcerou jako dědičkou ze zákona a plní všechny myslitelné povinnosti vlastníka (zálohy na služby, fond oprav, daň z nemovitosti). Jmenovaný správce tak nemá cokoli, co by v rámci prosté správy mohl reálně činit, a je vyloučené, že by mohl čemukoli prospět a nemůže přispět k vyřešení výhrad formulovaných pozůstalou vnučkou k užívání předmětné bytové jednotky. Je přesvědčena, že neexistuje vážný důvod, pro který by mělo ke jmenování správce dojít. Jde o účelový krok pozůstalé vnučky. Čistě formální postavení správce pozůstalosti, který není oprávněn měnit účel spravovaného majetku, mu zakládá i nárok na odměnu, kterou vypočetla částkou 82.764 Kč ročně. I z tohoto pohledu odvolatelka měla jmenování správce za šikanózní využití institutů pozůstalostního řízení, když se může jednat o záměr přimět odvolatelku k rezignaci na řádné projednání jejích pozůstalostních nároků. Navrhla zrušení usnesení a vrácení věci okresnímu soudu k dalšímu řízení.
4. Vyjádření k odvolání nebylo podáno.
5. Krajský soud z podnětu včas podaného a přípustného odvolání přezkoumal napadené usnesení, a to jen z důvodů, které se týkají toho, co okresní soud řešil ve výroku usnesení (§ 212a odst. 6 o.s.ř.), aniž musel nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.). Odvolání neshledal opodstatněným.
6. Podle § 1677 odst. 1 o.z. povolal-li zůstavitel správce pozůstalosti nebo vykonavatele závěti, spravuje pozůstalost až do potvrzení nabytí dědictví správce pozůstalosti, jinak vykonavatel závěti. Nepovolal-li zůstavitel žádného z nich, spravuje pozůstalost dědic; je-li dědiců více a neujednají-li si nic jiného, spravují pozůstalost všichni dědicové.
7. Podle § 1677 odst. 2 o.z. je-li pro to vážný důvod, nařídí soud jiné opatření.
8. Podle § 1678 odst. 1 o.z. kdo spravuje pozůstalost, vykonává její prostou správu.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

9. V posuzovaném případě zůstavitelka nepovolala správce ani vykonavatele závěti. V takovém případě vykonává správu dědic nebo všichni dědicové, není-li jich více a neujednají si nic jiného.
10. Dědici se tak mohou o způsobu správy dohodnout, mohou pověřit správou celé pozůstalosti jednoho nebo několik z nich, mohou určit, co který z nich bude z majetku zůstavitele spravovat, případně mohou také vykonávat správu všichni společně. Pokud jde o formu dohody dědiců, postačí ústní dohoda, mnohdy i konkludentní jednání, když např. dědic, který nemovitost zůstavitele užívá a spravuje, pokračuje v tomto duchu nadále a ostatní dědici jsou s tím srozuměni. Průkazná je však dohoda v písemné formě, aby se dědic měl čím prokazovat při jednáních, která si prostá správa majetku vyžádá.
11. Dědici nemohou správu pozůstalosti svěřit někomu jinému, mohou však navrhnout soudu, aby soudní komisař usnesením podle § 156 z. ř. s. jmenoval správce a navrhnout mu osobu k tomu vhodnou. Soudní komisař může přihlídnout k takovému návrhu dědiců.
12. Jiným vhodným opatřením dle § 1677 odst. 2 o.s.ř. pak je jmenování správce pozůstalosti soudem, je-li k tomu vážný důvod, kromě důvodů uvedených v ust. § 157 odst. 1 písm. a) a b) z.ř.s. Pod jiný vážný důvod lze nepochybně podřadit situaci, kdy je mezi dědici spor o to, kdo z nich má pozůstalost (její část) spravovat (§ 157 odst. 1 písm. c) z.ř.s.
13. Z obsahu spisu je zřejmé, že nejpodstatnější částí pozůstalosti je shora vymezená bytová jednotka, kterou obývá rodina (syn a dcera) pozůstalé dcery (odvolatelky). Za užívání nemovitosti není poskytováno ve prospěch pozůstalosti žádné plnění, o tom panuje mezi dědičkami spor. Pokud pozůstalá vnučka za tohoto stavu navrhla jmenování správce této části pozůstalosti z řad nezávislých osob, jde o návrh důvodný ve smyslu ust. § 1677 odst. 2 o.z. (§ 157 odst. 1 písm. c) z.ř.s.).
14. Důvodnost tohoto postupu pak podtrhuje skutečnost, že dřívější nabývací titul (darovací smlouva mezi zůstavitelkou a pozůstalou dcerou) byl shledán soudem neplatným a předmětná bytová jednotka byla zařazena do aktiv pozůstalosti s tím, že pozůstalá dcera uplatnila k vypořádání investice k zhodnocení nemovitosti (návrh na modifikaci dědického podílu), které jsou pozůstalou vnučkou zcela popírány. Vzhledem k délce řízení nelze ponechat výnos části pozůstalosti, který může přinášet zisk bez povšimnutí, neboť i při prosté správě vznikají plody a užitky a též zisk (např. nájemné z bytů), přičemž není-li o tom mezi dědici uzavřena jiná dohoda, pak zisk, užitky a plody jim případnou podle poměru jejich dědických podílů.
15. Krajský soud proto napadené usnesení jako věcně správné potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné. Proti tomuto usnesení lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení u Okresního soudu v Chrudimi, a to jen z důvodů uvedených v § 237 o.s.ř. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR se sídlem v Brně.

Pardubice 27. března 2024

Mgr. Miloš Zdražil v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted].